Concept-nota van reactie zienswijzen begrotingswijziging Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) 2020

Gemeente	Inbreng	Reactie
Alblasserdam *(Let op: nagekomen motie wordt apart geagendeerd voor het Algemeen Bestuur)*	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. Wij zijn zeer ontstemd dat u wederom een kostenstijging presenteert zonder bijpassende maatregelen. Uit de 1e Bestuursrapportage 2020 blijkt dat de kostenreductie doelstelling uit het financieel kader niet gehaald wordt, het zorggebruik 2019 harder is gegroeid dan voorzien en dat het zorggebruik nog verder doorgroeit in 2020. Wel zien we dat het minder hard aan het stijgen is en dat is positief. 2. Kernboodschap vanuit het Aanjaagteam Omdenken Jeugdhulp: we willen starten met verwijzing naar het 1e Tussenbericht Aanjaagteam Omdenken Jeugdhulp van juni 2020 en de zeer kritische toon die deze had. "Kernboodschap van het Aanjaagteam in dit tussenbericht is: er wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de transformatie – en daar zitten hele mooie voorbeelden bij. Juist in deze bijzondere Corona-tijden vinden doorbraken plaats. Maar het ontbreekt bij de uitvoering van de transformatie aan focus, prioritering en resultaatgerichtheid. En daardoor aan tempo. Om hierin verandering te brengen zijn een resultaatgerichte houding en meer strategische sturing nodig." Wij onderschrijven deze boodschap die voor ons allen (SOJ, Stichting Jeugdteams, aanbieders en gemeenten) geldt. Mede ook omdat deze boodschap in de lijn ligt van wat onze portefeuillehouder steeds uitdraagt. 3. Constateringen huidige situatie: we constateren dat - ondanks gerichte voorstellen vanuit uw Dagelijks Bestuur- in het Algemeen Bestuur tot op heden nog onvoldoende besluitvorming over maatregelen is gepleegd. We constateren ook dat hierdoor nog steeds niet voldoende grip op de uitgaven ontstaat en de begroting steeds verder uit de pas komt te lopen met de oorspronkelijke bedoeling	1. Wij begrijpen uw reactie. Druk houden op de begroting door er grote taakstellingen in te verwerken, gecombineerd met onvoldoende harde maatregelen heeft geleid tot deze situatie. Bijstellingen van de begroting kunnen voorkomen worden door prudenter om te gaan met het verwerken van taakstellingen en vasthouden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger te sturen op de uitvoering daarvan. 2. Het Aanjaagteam adviseert een resultaatgerichte houding en strategische sturing. Voor het eerste heeft het Aanjaagteam de regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ingesteld. Voor het tweede wordt momenteel bekeken hoe de sturing structureel goed ingericht en geborgd moet gaan worden. Hierbij wordt een belangrijke rol gezien voor het netwerk MT plus voor de hele regio. Daarbij is nu al duidelijk dat er nog veel nodig is en georganiseerd moet worden om deze sturende rol goed te kunnen invullen. Bij de vraag om meer sturing op de maatregelen benadrukken wij dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen. Per maatregel is een trekker aangewezen. Voor veel maatregelen zijn gemeenten de trekker. De rol van gemeenten en de sturing door gemeenten is hiermee uitermate belangrijk. 3. Zoals we bij punt 2 aan hebben gegeven, liggen de kostenbesparende maatregelen en acties grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen, zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid

Gemeente	Inbreng	Reactie
	van de omdenknotitie, het aanjaagplan en de daarbij afgesproken besparing: terug naar 100 miljoen, minus naar Utrecht vertrokken gemeenten plus indexering per jaar. We zien dat er echter wel een goede basis ligt om deze besparingen te halen. Dit blijkt uit de onderbouwing van de SOJ die inmiddels positief beoordeeld is door de provincie Zuid-Holland.	gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren.
	4. Verzoeken aan Algemeen Bestuur: bovenstaande constateringen brengt ons tot de volgende verzoeken aan het Algemeen Bestuur (=AB).	4.
	a. Wij gaan niet akkoord met het vaststellen van een begrotingswijziging 2020 en 2021. Wij verzoeken het AB om daadkracht te tonen en te komen tot besluitvorming om de maatregelen door te voeren.	a. U vraagt het Algemeen Bestuur om daadkracht te tonen. Binnen de kaders die gemeenten hebben meegegeven, kan het Algemeen Bestuur besluiten over regionale kostenbesparende maatregelen. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee, tenzij-regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Nogmaals willen wij hier benadrukken dat het grootste deel van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten moet worden uitgevoerd. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.
	b. We verzoeken het AB nog dit jaar te besluiten tot afschaffen van de Nee-tenzij regeling.	b. Zie onze reactie op punt 4.a.
	c. Wij verzoeken het AB de voortgang van de uitvoering van maatregelen goed te monitoren en de gemeenten hierover te informeren.	c. Wij onderschrijven het belang van monitoren van de resultaten van de activiteiten die worden ondernomen om de taakstelling te realiseren. De SOJ participeert actief, samen met gemeenten en Stichting Jeugdteams, in de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ'. Het

Gemeente	Inbreng	Reactie
		aanjaagteam rapporteert over de voortgang in het eerstvolgende tussenbericht.
	d. Wij verzoeken het AB te investeren op een resultaatversnelling door middel van een investering in capaciteit.	d. In de voorgestelde begrotingswijziging 2020 is mede inbegrepen een uitbreiding van het budget van de SOJ bestemd voor extra ondersteuning van het inkoopproces, waaronder de uitwerking van de inkoopstrategie in bekostigings- en sturingsmodellen, de ontwikkeling van het normenkader en de tijdelijke aanscherping van de Nee, tenzij-regeling 2021.
	e. Wij verzoeken het AB het hogere financieel effect van de maatregelen ten opzichte van de vastgestelde taakstelling voor de jaren 2023 en 2024 te vertalen in een hogere taakstelling van € 2,0 miljoen en hiertoe nog voor vaststelling van de lokale begrotingen 2021 te besluiten, zodat gemeenten dit ook in het meerjarenperspectief in de lokale begroting 2021 kunnen verwerken.	e. De SOJ heeft voor de provincie een calculatie gemaakt van de besparingen uit het Aanjaagplan plus businesscase H153/H329. De provincie heeft akkoord gegeven op verwerking van deze besparingen in de begroting, exclusief de gecalculeerde besparing voor het afschaffen van de solidariteit. Voor het jaar 2023 komen deze door de provincie geaccepteerde besparingen € 2,0 mln. hoger uit dan de besparingen opgenomen in het meerjarenperspectief (meerjarenbegroting). U stelt voor deze € 2,0 mln. te verwerken in het meerjarenperspectief. Gebleken is echter dat het onzeker is dat maatregelen tijdig worden uitgewerkt en geïmplementeerd en vervolgens ook nog eens het beoogde effect opleveren. Het is verstandig hiervoor een substantiële risicomarge op te nemen. De controllers van gemeenten welke hebben geadviseerd over de doorrekening van de maatregelen hebben ook aangegeven dat het onwaarschijnlijk is dat 100% van de besparingen worden gerealiseerd. Daarnaast hebben zij aangegeven dat rekening moet worden gehouden met de kosten die voor deze maatregelen moeten worden gemaakt.
	5. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om € 6,6 miljoen te verwerken in een begrotingswijziging: de te verwachten kostenstijging is € 11,6 miljoen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten tot een begrotingswijziging van € 6,6 miljoen. Met deze afslag van € 5,0 miljoen beoogt het Algemeen Bestuur de druk op beperking van de uitgaven maximaal te houden. Wij zijn het ermee eens dat het AB dit	5. Een aantal gemeenten heeft aandacht gevraagd voor realistisch begroten. Tegelijkertijd zijn er gemeenten die vragen om bezuinigingsdoelstellingen te verwerken in de begroting om zo druk te houden op de maatregelen die moeten leiden tot kostenreductie. Rekening houdend met dit behoorlijke spanningsveld tussen twee moeilijk te verenigen doelen, heeft het

Gemeente	Inbreng	Reactie
	middel gebruikt om de bezuinigingen te versnellen en om hiermee druk te zetten op het doorvoeren van hardere maatregelen. Wel vragen wij ons af hoe reëel het is dat die 5 miljoen op de lopende begroting kan worden ingelopen.	Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing.
	Wij denken dat de transformatieslag die we regionaal en lokaal maken hand in hand moet gaan met het invoeren van maatregelen die effect hebben op de instroom. Vanuit het perspectief van het afschaffen van de solidariteit zien wij het als een noodzakelijke voorwaarde dat de Nee-tenzij-regeling wordt afgeschaft. We verzoeken het AB nog dit jaar te besluiten tot afschaffen van deze Nee-tenzij regeling.	Zie onze reactie op punt 4.a.
	Nogmaals, wij zijn zeer kritisch op de alsmaar oplopende kosten en ontstemd over een opnieuw voorliggende begrotingswijziging met alsmaar verder oplopende kosten. De afgelopen jaren laten zien dat we om de haverklap de begroting bijstellen. Hoewel we de spagaat tussen druk op het systeem enerzijds en realistisch begroten en jeugdhulp garanderen anderzijds begrijpen, willen wij toch toe naar een systeem met zo min mogelijk van dit soort aanpassingen.	Zie onze reactie op punt 1.
	6. Het jaar 2020 is omgeven met onzekerheden: de corona-crisis is een nieuwe factor die realistisch begroten nog lastiger maakt dan het voorgaande jaren al was. De prognoses van de zorgaanbieders lijken volgens de SOJ, mede door alle coronaperikelen, nog niet erg betrouwbaar. Wij verwachten dat u de effecten (kosten en compensatie) van de coronacrisis voor de gemeenten in beeld brengt en ons hierover in de 2e Bestuursrapportage nader informeert. De relatief sterke afname van de stijging van de uitgaven aan jeugdhulp die we nu voor het eerst duidelijk zien stemt ons voorzichtig optimistisch over de effecten van de ingezette koers in Alblasserdam en Zuid Holland Zuid. Zoals ook opgenomen in onze zienswijze van 28 mei 2020 (op de	6. De financiële impact van de coronacrisis is verwerkt in de 2e Bestuursrapportage, die geagendeerd staat voor het Algemeen Bestuur van 12 november 2020. Gemeenten ontvangen maandelijks een maandrapportage en samenvattend dashboard op één A4 over de ontwikkeling van hun kosten en prognose. In de rapportage tot en met september 2020 wordt ook financiële impact van de coronacrisis opgenomen. Voor wat betreft de zorg aan jeugdigen kan geconstateerd worden dat deze voor het overgrote deel is voortgezet. U geeft aan goede ontwikkelingen te zien die u er vertrouwen in geven dat de afname in de komende jaren zal doorzetten. Wij spannen ons hier samen met de gemeenten en Stichting Jeugdteams voor in.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	begroting 2020 en de jaarcijfers van 2019), zien wij momenteel verschillende goede ontwikkelingen die ons er vertrouwen in geven dat de afname in de komende jaren zal doorzetten.	
	Dit vraagt van de gemeenten én het Algemeen Bestuur van de DGenJ en de aanbieders om daadkracht te tonen op alle 28 genoemde punten in het aanjaagplan waaronder het bepalen van definitie van jeugdhulp, normering van omvang van de jeugdhulp, het inkoopkader, de nee-tenzij regeling en de verwijsroute die door aanbieders moet worden doorlopen.	Zie onze reactie op punt 2.
	Wij adviseren u de regionale inzet op de kernpunten definitie jeugdzorg, normering en inkoopkader te vergroten. Wij willen u daarbij nog meegeven dat nu meer investeren in capaciteit ten behoeve van resultaatversnelling een reële optie is. En om daadwerkelijk grip te krijgen op de kosten vragen wij het Algemeen Bestuur ook om de effectiviteit en het financieel renderen van de maatregelen kritisch te volgen en de raden hierover in uw bestuursrapportages en via de lijn van het Aanjaagteam te informeren.	Zie onze reactie op punten 4.d en 4.c.
	7. U stelt nog geen begrotingswijziging op voor 2021: zoals gezegd maken wij ons ernstige zorgen over de kostenontwikkeling. Wij gaan niet akkoord met het vaststellen van een begrotingswijziging 2020 en 2021. Wij verzoeken u prioriteit te geven om tot besluitvorming te komen over de genoemde maatregelen (m.n. definitie jeugdzorg, normering en inkoopkader) en daaraan verdere uitvoering te geven om tot resultaten te komen.	7. Zie onze reactie op punt 4.a. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de begrotingswijziging 2021 te behandelen bij de 2e Bestuursrapportage. Dit staat geagendeerd voor 12 november 2020.
	Anderzijds hebben diverse gemeenten recentelijk een (brand)brief gestuurd aan de Minister van Binnenlandse Zaken waarin zorgen zijn geuit over de financiële positie van gemeenten, waaronder de oplopende kosten in de jeugdhulp. Wij hopen dat de Minister alsnog gehoor geeft aan deze oproep om aanvullende middelen (jeugdhulp)	Wij ondersteunen uw oproep te lobby'en. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks overleg van de 42 jeugdhulpregio's met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun

Gemeente	Inbreng	Reactie
	beschikbaar te stellen waardoor de financiële druk op de jeugdhulp enigszins zal verkleinen. Wij wachten af of de Minister bereid is om, mede op basis van het onderzoek wat Andersson Elffers Felix (AEF) uitvoert naar de kosten van de jeugdhulp, hiervoor extra middelen beschikbaar te stellen. Wij achten deze middelen noodzakelijk en roepen u en alle gemeenten op om hiervoor te blijven lobbyen in Den Haag.	bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.
	8. Wij zijn een voorstander van een sterke inzet op de transformatie: de transformatieprojecten (zoals bijvoorbeeld de praktijkondersteuner Huisarts en budgetbewustwerken) die zijn ingezet vanuit het aanjaagteam om de kosten te beheersen hebben, ondanks de recente daling van de kosten in Alblasserdam, nog niet het effect dat was beoogd. Wij zijn een voorstander van een sterke inzet op de transformatie, zowel vanuit inhoudelijk oogpunt (door te zorgen voor een ondersteuning van kinderen zo kort en zo dichtbij als mogelijk maar ook door nog sterker te gaan normaliseren en demedicaliseren) als vanuit het perspectief om de kosten omlaag te brengen.	8. Wij delen uw standpunt om sterk in te zetten op de transformatie, zowel vanuit inhoudelijk oogpunt als om de kosten omlaag te brengen. De SOJ spant zich hiervoor maximaal in, onder andere bij het uitvoeren van de projecten uit het Transformatiefonds en werkt samen met gemeenten en Stichting Jeugdteams bij het uitvoeren van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan.
	9. Daadkrachtige besluitvorming door Algemeen Bestuur gevraagd: wij vinden het niet acceptabel dat de eerder afgesproken maatregelen nog onvoldoende zijn doorgevoerd en de afgesproken taakstelling ook in 2020 niet lijkt te worden behaald en steeds verder doorschuift. Wij vragen van het Algemeen Bestuur daadkrachtige besluiten op de genoemde thema's en niet eerder over het doorschuiven van de taakstelling naar 2021 te besluiten dan nadat SOJ de noodzakelijke activiteiten heeft genomen om de 1e tranche van 5 miljoen op jaarbasis te behalen. We roepen het Algemeen Bestuur ten spoedigste hierover besluitvorming te plegen en aan gemeenten te rapporteren.	9. Zie onze reactie op punt 4.a. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de begrotingswijziging 2021 te behandelen bij de 2e Bestuursrapportage. Dit staat geagendeerd voor 12 november 2020.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	10. Monitoren voortgang resultaten taakstelling is belangrijk: de raad onderschrijft het idee dat er meer aandacht moet komen voor de verbinding tussen aan de ene kant de activiteiten en aan de andere kant de beoogde resultaten en de te bereiken doelen. Hiervoor is een regionale werkgroep in het leven geroepen die een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad gaat benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. Wij willen dan ook graag op de hoogte gehouden worden van de voortgang van deze regionale werkgroep die hiervoor is ingesteld. Ook lokaal zullen wij inzetten op het bereiken van de transformatiedoelen en het sterker dan voorheen gaan monitoren om hiermee ook de kosten omlaag te brengen.	10. Zie onze reactie op punt 4.c. Wij waarderen uw lokale inspanningen voor het bereiken van de transformatiedoelen en monitoren ervan, om bij te dragen aan het realiseren van de taakstelling. Voor het behalen van het gewenste resultaat van de ingezette maatregelen is een nauwe samenwerking tussen gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ noodzakelijk. Wij nodigen u uit om uw resultaten actief te delen met de andere gemeenten in onze regio.
	11. Tot slot: wij verzoeken u om eind 2020/begin 2021 een nieuwe prognose op te stellen voor de jaarschijven 2021-2024. Er is dan meer inzicht in de volumegroei 2020, de (na-ijlende) corona-effecten, de hoogte van de rijksbijdrage en de eerste realisatie-effecten van de taakstelling.	11. De eerstvolgende prognose voor 2020 is opgenomen in de 2e Bestuursrapportage. Hierin is tevens de impact van de corona-crisis opgenomen. Bij de 2e Bestuursrapportage wordt ook de begrotingswijziging 2021 en meerjarenraming behandeld in het Algemeen Bestuur. Daarnaast worden gemeenten maandelijks geïnformeerd over de ontwikkeling van de kosten in hun gemeente via de maandrapportages. Na ontvangst van de voorlopige productieverantwoordingen in maart 2021 worden gemeenten vóór 15 april 2021 geïnformeerd over de voorlopige werkelijke kosten 2020. Eveneens ontvangen gemeenten vóór 15 april 2021 de volgende primaire meerjarenbegroting ter zienswijze.
	Daarnaast heeft de DGJ-SOJ maatregelen onderbouwd waarvan in 2023 en 2024 het effect € 2 miljoen hoger is dan de taakstelling die in de begroting 2021 is opgenomen. Gemeenten mogen zonder aanvullende besluitvorming door AB van DGJ in de lokale gemeentelijke begroting geen rekening houden met dit hogere besparingspotentieel. Wij hebben hier wel belang bij om het structurele effect van de hogere kosten 2020 van € 3,9 miljoen weer te dempen. Als	Zie onze reactie op punt 4.e.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	wij hier wel rekening mee willen houden in onze lokale begroting is daarvoor dus een besluit van AB DGJ nodig waarmee de taakstelling 2023 en 2024 ook daadwerkelijk met € 2,0 miljoen wordt verhoogd. Wij vragen u, op basis van de onderbouwing van de provincie, de taakstelling te verhogen met € 2 in de jaren 2022 en 2023.	
Dordrecht	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. In de afgelopen jaren heeft onze raad herhaaldelijk benadrukt veel waarde te hechten aan een realistische begroting, onderbouwd met heldere cijfers en concrete voorstellen. In uw informatiebrief stelt u nu dat een belangrijke oorzaak van de aanstaande overschrijding in dit jaar het gevolg is van het niet kunnen realiseren van een kostenreductie op korte termijn. Hoewel wij dit uiteraard ook graag anders hadden gezien onderschrijft het wat ons betreft het ontbreken van realisme. Door hier vooraf beter op te anticiperen had een zienswijzeprocedure als deze wellicht niet nodig geweest; Voor nu staan wij positief tegenover een begrotingswijziging voor 2020 en daarmee het terugbrengen van realisme in uw jaarcijfers. Deze wijziging moet volgens onze raad in het verlengde liggen van de uitgaven in 2019 en daarbij anticiperen op de prognose naar aanleiding van het eerste half jaar van 2020. Hiermee lijkt ons een begrotingswijziging van circa 11,6 miljoen meer voor de hand liggen dan de 6,6 miljoen Euro die nu in het voorgenomen besluit is opgenomen. We begrijpen dat het van belang is een signaal af te geven richting aanbieders dat de geprognosticeerde tekorten niet zonder meer worden 'bijgeplust' door de gemeenten, maar geloven niet dat dit daarvoor de juiste methode is. De Coronacrisis zorgt bovendien voor veel onzekerheid en maakt het nog belangrijker om de aanwezige kennis over financiële ontwikkelingen ook daadwerkelijk te verwerken.	1. Een aantal gemeenten, waaronder uw gemeente, heeft aandacht gevraagd voor realistisch begroten. Tegelijkertijd zijn er gemeenten die vragen om bezuinigingsdoelstellingen te verwerken in de begroting om zo druk te houden op de maatregelen die moeten leiden tot kostenreductie. Rekening houdend met dit behoorlijke spanningsveld tussen twee moeilijk te verenigen doelen, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	2. De relatief sterke afname van de stijging van de uitgaven aan jeugdhulp die we nu voor het eerst duidelijk zien stemt ons voorzichtig optimistisch over de effecten van de ingezette koers in Dordrecht en Zuid-Holland Zuid. Zoals ook opgenomen in onze zienswijze van 23 juni 2020 (op de begroting 2020 en de jaarcijfers van 2019), zien wij momenteel verschillende goede ontwikkelingen die ons er vertrouwen in geven dat de afname in de komende jaren zal doorzetten. Hiermee doelen we onder meer op: – de afschaffing van de financiële solidariteit; – de effecten van de nieuwe inkoopstrategie; – een betere integrale sturing aan regionale vraagstukken op het brede sociale domein, waaronder de aansluiting op de bestuursopdracht realistisch begroten van de Sociale Dienst Drechtsteden; – de resultaten van de evaluatie van de Serviceorganisatie en Stichting Jeugdteams; – meer focus in inhoudelijke regionale aanpakken door inzet van het aanjaagteam; – lokale initiatieven die voortvloeien uit plannen op het domein van jeugd, Wmo en onderwijs en een breed investeringsplan voor het sociaal domein. 3. Tenslotte verzoeken we u om: – de toegevoegde Overdenkingen van Regionale Werkgroep Jeugd te beschouwen als een volwaardig en integraal onderdeel van deze Zienswijze en de daar gemaakte Overdenkingen als zodanig te behandelen; – onveranderd druk te houden op het ministerie met als doel meer rijksmiddelen ter beschikking te krijgen;	2. U geeft aan goede ontwikkelingen te zien die u er vertrouwen in geven dat de afname in de komende jaren zal doorzetten. Wij spannen ons hier samen met de gemeenten en Stichting Jeugdteams voor in. Wij sluiten ons daarnaast aan bij het signaal van het Aanjaagteam in haar voortgangsrapportage: "er wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de transformatie – en daar zitten hele mooie voorbeelden bij. Juist in deze bijzondere Corona-tijden vinden doorbraken plaats. Maar het ontbreekt bij de uitvoering van de transformatie aan focus, prioritering en resultaatgerichtheid. En daardoor aan tempo. Om hierin verandering te brengen zijn een resultaatgerichte houding en meer strategische sturing nodig". 3. In reactie op uw verzoek: – Zie hieronder onze reactie op de overdenkingen van de regionale werkgroep; – Wij ondersteunen uw oproep. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks overleg van de 42 jeugdhulpregio’s met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	– voor het einde van het jaar een herziene meerjarenbegroting 2021-2024 vast te stellen, waarmee recht wordt gedaan de huidige ontwikkelingen. De Werkgroep Jeugd heeft de volgende overdenkingen aangeboden: 1. REALISTISCH BEZUINIGEN. Dat de ingeboekte bezuiniging niet is gerealiseerd, is wat ons betreft geen verrassing. Het pad om voor het regionale jeugdhulpbudget uit te komen op het niveau van de rijksbijdrage, is ons inziens nooit uitgestippeld volgens inhoudelijke logica – maar volgens financiële logica. We onderschrijven het belang om te bezuinigen en binnen het afgesproken budget te blijven maar het moet wel inhoudelijk worden onderbouwd. Helaas is dit een voorbeeld geweest van niet-realistisch bezuinigen. Als raad benadrukken wij (opnieuw) het belang van een realistische begroting; een logisch geheel van doelen, interventies en beschikbare middelen. Zolang dit niet gebeurt, blijven jeugdprofessionals onterecht in een negatief daglicht staan. 2. UITBLIJVENDE BESLUITEN. De auditcommissie schrijft: "Geconstateerd moet worden dat wijze van besluitvorming rond de maatregelen uit de Omdenknotitie ertoe leidt dat de geraamde kostenreducties niet of later gerealiseerd worden." Welke acties heeft het Algemeen Bestuur (AB) ondernomen om besparingen te realiseren? In dit licht zien wij uit naar de reactie van het AB op de kernboodschap van het Aanjaagteam: er wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de transformatie – en daar zitten hele mooie voorbeelden bij. Juist in deze bijzondere Corona-tijden vinden doorbraken plaats. Maar het ontbreekt bij de uitvoering van de transformatie aan focus, prioritering en resultaatgerichtheid. En daardoor aan tempo. Om hierin verandering te brengen zijn een resultaatgerichte houding en meer strategische sturing nodig.	– Bij de 2e Bestuursrapportage wordt de begrotingswijziging 2021 met meerjarenraming behandeld in het Algemeen Bestuur van 12 november 2020. 1. Zie onze reactie bij punt 1 van de zienswijze van de gemeente Dordrecht. 2. Zie onze reactie bij de punten 1 en 2 van de zienswijze van de gemeente Dordrecht. Mede in reactie op de kernboodschap van het Aanjaagteam, is de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' in het leven geroepen, waarin gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ participeren. Deze werkgroep heeft als opdracht om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep geeft de betrokken partijen handvatten voor meer resultaatgerichte en strategische sturing op de regionale en lokale transformatieopgaven. U vraagt daarnaast naar de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur voor besluitvorming over kostenbesparende maatregelen. Binnen de kaders die gemeenten hebben meegegeven, kan het Algemeen Bestuur besluiten over regionale

Gemeente	Inbreng	Reactie
	Aanvullend: in reactie op de Dordtse zienswijze op de concept-begroting 2021 schrijft het Dagelijks Bestuur (DB): "Wij hebben maatregelen met de grootste verwachte impact op de kostenontwikkeling uitgewerkt, maar uiteindelijk op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd." Dit bevreemdt ons. Het DB legt de verantwoordelijkheid voor het uitblijven van maatregelen bij gemeenten. Maar is het AB niet verantwoordelijk voor besluitvorming over kostenbesparende maatregelen?	kostenbesparende maatregelen. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee, tenzij-regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Nogmaals willen wij hier benadrukken dat het grootste deel van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten moet worden uitgevoerd. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.
	3. INZICHT IN ONTWIKKELING VAN DE KOSTEN. Ondanks vele rapportages blijft het vaak onduidelijk hoe het komt dat de vraag naar jeugdhulp stijgt. En hoe het komt dat de vraag naar de ene hulpvorm meer stijgt dan de andere. Als raad benadrukken wij (opnieuw) het belang van inzicht in de kostendrijvers om effectieve interventies te kunnen kiezen. De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft onderzoek uitgevoerd tot op gezinsniveau, naar de ontwikkeling van de vraag naar jeugdhulp in de gemeente. Het onderzoek wees uit dat er sprake is van een substantiële mate van onder meer dubbele registraties over over-indicering. Hoeksche Waard gaat een vergelijkbaar onderzoek doen. Wij zouden dit onderzoek aanbevelen voor alle ZHZ-gemeenten.	3. De SOJ biedt de individuele gemeenten ondersteuning aan bij het cijfermatig en procesmatig identificeren van lokale kostenbeheersingsmaatregelen. Te denken valt hierbij aan analyses van klantreizen en verwijzers-routes en een analyse van de meest complexe en kostbare cliënten binnen een gemeente. De uitkomsten van deze analyses moeten vervolgens leiden tot lokale ondersteunings- en sturingsafspraken met bijvoorbeeld huisartsen en jeugdteams. Deze aanpak heeft de afgelopen maanden onder meer in de Hoeksche Waard veel handelingsperspectief opgeleverd.
	4. IMPACT CORONA: OP DE BESTUURSRAPPORTAGE. De bestuursrapportage 2020 laat een beperkte stijging zien van de zorgvraag (3 procent) vergeleken met 2019. Een jaar eerder was deze stijging nog 15 procent. De bestuursrapportage toont vanaf maart 2020 ook een dalende zorgvraag, zo blijkt uit diverse grafieken. In de	4. De Bestuursrapportage is bruikbaar voor een voldoende betrouwbaar inzicht in de financiële ontwikkeling. De 2e Bestuursrapportage bevestigt dit beeld (+0,9% ten opzichte van de 1e Bestuursrapportage). De dip in de kosten in het hart van de corona-crisis komt voor een groot deel overeen met kosten voor omzetcompensatie en

Gemeente	Inbreng	Reactie
	stukken staat op diverse plekken dat de gepresenteerde cijfers met grote onzekerheden zijn omgeven door de corona-uitbraak. En aanbieders komen in aanmerking voor omzetcompensatie voor maart t/m juni. Dit leidt bij ons tot enkele vragen: – Hoe bruikbaar is deze bestuursrapportage om beleidskeuzes te maken? – In hoeverre is de beperkte stijging van de zorgvraag toe te schrijven aan de corona-uitbraak, en in hoeverre aan ingezette kostenbesparingen? – Hoe wil de SOJ omgaan met aanbieders die financiële compensatie ontvangen voor gemiste omzet, en op een later moment zorg declareren die na eerder uitstel alsnog is aangevraagd?	meerkosten van jeugdhulpaanbieders. Een causaal verband tussen kostenontwikkeling en maatregelen is nog moeilijk te leggen. De eerder genoemde regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ontwikkelt kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) om de impact van maatregelen te kunnen monitoren. De vanwege de corona-crisis uitgestelde zorg wordt, indien toegekend door een geldig verwijzer, gewoon betaald. Dit betreft dan inhaal-zorg. Deze wordt door het Rijk gecompenseerd op basis van generiek landelijk onderzoek. Er wordt niet gecompenseerd voor vergoeding van omzetderving aan zorgaanbieders omdat gemeenten al een vergoeding via de uitkering in het gemeentefonds krijgen voor het reguliere kostenniveau. De uitkering in het gemeentefonds is immers gebaseerd op het reguliere kostenniveau en niet op een lager kostenniveau vanwege uitgevallen zorg. De compensatie van omzetverlies voor aanbieders wordt daarom niet afzonderlijk vergoed door het Rijk. De inkomstenerving per maand voor de maanden maart tot en met juni wordt conform landelijke afspraken vastgesteld als gemiddelde gevalideerde omzet 2019 minus omzet in die maanden in 2020 welke eveneens gevalideerd wordt. Er kan dus betrouwbaar worden vastgesteld dat er sprake is van omzetderving. Hier zien wij nauw op toe. Binnen onze regio is nog geen boeggolf zichtbaar. Voor wat betreft de zorg aan jeugdigen kan geconstateerd worden dat deze voor het overgrote deel is voortgezet.
	5. IMPACT CORONA: OP GEZINNEN. De corona-crisis kan zowel positieve als negatieve invloed hebben gehad op gezinnen. De vraag naar zorg is in elk geval sinds maart fors gedaald, zo blijkt uit de bestuursrapportage. Graag vragen we onderzoek naar de lessen die we kunnen trekken uit de corona-crisis. Ten positieve: heeft de periode met minder hulpverleners gezinnen de gewenste rust gegeven? Is zorg op afstand een kostenefficiënte werkwijze gebleken? Hebben problemen zich opgelost zonder hulpverlening?	5. Tijdens de eerste Corona-golf heeft de SOJ tijdens het speciaal daarvoor ingestelde overleg regelmatig met de jeugdhulpaanbieders en Stichting Jeugdteams gesproken over de effecten van de Corona-crisis op de geboden hulp. In onze regio zijn de gevolgen binnen de jeugdhulp beperkt gebleven. Er zijn digitale hulpmiddelen ingezet naar tevredenheid van de cliënten. Slechts in enkele gevallen is zorg uitgesteld. In het komende jaar wordt onderzocht of er effecten op de langere termijn worden

Gemeente	Inbreng	Reactie
	Aan de andere kant: is er zorg gemeden, hebben gezinnen wel de juiste zorg gehad? En kunnen we een 'boeggolf' van uitgestelde zorg verwachten? Wij verzoeken u uw reactie op de punten 4 en 5 actief te delen met alle raden.	ervaren. In het cliëntervaringsonderzoek kan de impact op gezinnen worden meegenomen. Deze nota van reactie wordt na behandeling in het Algemeen Bestuur toegestuurd aan de 10 gemeenten.
Gorinchem	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. De gemeenteraad van Gorinchem heeft op basis van de jaarrekening 2019 en de zienswijze op de begroting 2021 e.v. al voorzien dat een begrotingswijziging 2020 moest worden verwacht. Het besluit van het Algemeen Bestuur om de begroting te wijzigen op 6,6 miljoen en niet op de berekende 11,6 miljoen is te kenmerken als een daad vanuit ambitie. Wij benadrukken dat het behalen van de ambities is verbonden met de maatregelen die het Algemeen Bestuur in juli 2019 heeft voorgenomen. Maatregelen waarvan nog te onduidelijk is op welk moment deze de gewenste besparingen gaan opleveren. Voor dit moment volstaan wij daarom met het wijzen op de eerdere zienswijzen en zien met belangstelling uit naar verwezenlijking van de plannen en de weerslag daarvan in de (meerjaren)begroting van de SOJ.	1. Dank voor uw steun voor de voorgestelde begrotingswijziging. U vraagt aandacht voor de maatregelen die het Algemeen Bestuur heeft voorgenomen en waarvan het nog te onduidelijk is wanneer deze de gewenste besparingen gaan opleveren. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren. Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' die in het leven is geroepen door het Aanjaagteam en waarin gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ participeren. Deze werkgroep heeft als opdracht om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep geeft de betrokken partijen handvatten voor meer resultaatgerichte en strategische sturing op de regionale en lokale transformatieopgaven.. Wij spannen ons maximaal in om de voorgenomen regionale maatregelen uit te voeren met het gewenste resultaat en ondersteunen gemeenten graag waar mogelijk, zodat u de

Gemeente	Inbreng	Reactie
		weerslag hiervan kunt terugzien in de (meerjaren)begroting van de SOJ.
Hardinxveld-Giessendam	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. De Jeugdwet is een open einde regeling, wat maakt dat de jeugdhulpplicht voor gemeenten blijft gelden ook al worden de kosten overschreden. In theorie zou het achterwege laten van een begrotingswijzing kunnen leiden tot het stopzetten van jeugdhulp door onvoldoende budget. Als raad vinden wij dit een ongewenste situatie. We zijn stellen het op prijs dat een begrotingswijziging nu al bij de eerste Bestuursrapportage 2020 wordt voorgelegd. Dit stelt ons in staat om de herijkte cijfers te verwerken in onze begroting. In eerdere zienswijze vanuit Hardinxveld-Giessendam hebben wij aangegeven dat wij uitgaan van realistische begrotingen. We zouden dit terug willen zien in de begrotingen die vanuit de DG&J/SOJ worden aangeboden. Wij stemmen in met de opgenomen daling in de begroting als ambitie en om de druk te behouden, maar houden er lokaal in onze risicoparagraaf rekening mee dat deze daling te ambitieus is voor de korte termijn. 2. De toenemende zorgvraag en gepaard gaande zorgkosten baren ons grote zorgen. Deze eerste Bestuursrapportage, waaruit blijkt dat de kostenreductie doeluitstelling uit het financieel kader niet gehaald wordt, komt daarom niet als een verrassing. In onze eerdere zienswijze hebben wij de begroting van 2020 ambitieus genoemd omdat er al een vertraging zat in de realisatie van de taakstellingen. Ook laten de positieve effecten van de ingezette maatregelen op zich wachten. 3. Ondanks dat de effecten nog niet zichtbaar zijn, zijn wij positief over de maatregelen die lokaal worden ingezet. De	1. Een aantal gemeenten, waaronder uw gemeente, heeft aandacht gevraagd voor realistisch begroten. Tegelijkertijd zijn er gemeenten die vragen om bezuinigingsdoelstellingen te verwerken in de begroting om zo druk te houden op de maatregelen die moeten leiden tot kostenreductie. Rekening houdend met dit behoorlijke spanningsveld tussen twee moeilijk te verenigen doelen, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren. 2. Wij begrijpen uw zorgen. Zoals wij in onze reactie op punt 1 hebben aangegeven, kan de kostenreductie doelstelling alleen gehaald worden als de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten, Stichting Jeugdteams en de SOJ worden uitgevoerd en liggen de maatregelen grotendeels binnen de invloedssfeer van de gemeenten. 3. Voor het behalen van het gewenste resultaat van de ingezette maatregelen is een nauwe samenwerking tussen gemeenten,

Gemeente	Inbreng	Reactie
	trendbreuk die deze eerste Bestuursrapportage laat zien stemt ons voorzichtig positief over de effecten van de ingezette koers. In Hardinxveld-Giessendam zijn wij als een van de eerste gemeenten gestart met jeugdhulp naar de voorkant om de toestroom naar de zorgmarkt te doen krimpen en de doorlooptijden te verkorten. Als gemeente hebben wij meer zicht en daardoor grip op de jeugdigen en gezinnen die begeleiding en jeugd- en opvoedhulp ontvangen. In eerdere jaren heeft lokale inzet laten zien dat er positieve resultaten behaald worden, zoals de werking van het sociaal team, de jeugdmodule en de samenwerking met het onderwijs. Wij zullen dit onverminderd blijven voortzetten en willen graag een hoog tempo aanhouden. Uitgangspunt is dat de hulp terecht komt bij de gezinnen die het daadwerkelijk nodig hebben. We hebben vertrouwen dat onze ingezette maatregelen hier aan zullen bijdragen.	Stichting Jeugdteams en SOJ noodzakelijk. Wij waarderen uw lokale inspanningen en nodigen u uit om uw resultaten actief te delen met de andere gemeenten in onze regio.
	4. Om verstandige keuzes te maken om de toenemende zorgvraag en zorgkosten terug te dringen hebben wij data en cijfers nodig gericht op onze gemeente. Door het loslaten van de solidariteit is er meer inzicht nodig in waar wat moet gebeuren. Wij waarderen de inzet van de SOJ om frequenter gerichte data te leveren op gemeenteniveau. Als raad stellen wij het op prijs om periodiek op de hoogte gehouden te worden over de voortgang en prognoses van de bestedingen. Sturing en beheersing blijft meer dan nodig.	4. Wij spannen ons in om u zo goed als mogelijk te voorzien van data om keuzes te kunnen maken. Gemeenten ontvangen maandelijks een maandrapportage en samenvattend dashboard op één A4 over de ontwikkeling van hun kosten en prognose. Daarnaast bevatten de Bestuursrapportages die in het Algemeen Bestuur worden besproken, belangrijke tussentijdse informatie over voortgang en prognoses. De 2e Bestuursrapportage staat geagendeerd voor het Algemeen Bestuur van 12 november 2020. Bij de 2e Bestuursrapportage wordt ook de begrotingswijziging 2021 en meerjarenraming behandeld in het Algemeen Bestuur. Na ontvangst van de voorlopige productieverantwoordingen in maart 2021 worden gemeenten vóór 15 april 2021 geïnformeerd over de voorlopige werkelijke kosten 2020. Eveneens ontvangen gemeenten vóór 15 april 2021 de volgende primaire meerjarenbegroting ter zienswijze.
	5. Wij verwachten van u, als dagelijks bestuur, dat u zich proactief blijft inzetten voor de landelijke lobby richting het	5. Wij ondersteunen uw oproep. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks

Gemeente	Inbreng	Reactie
	Ministerie ten aanzien van de tekorten aan middelen voor de jeugdhulp.	overleg van de 42 jeugdhulpregio's met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.
Hendrik-Ido-Ambacht	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. De balans moet terug. Vanaf 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor een groot deel van de sociale voorzieningen. Hierdoor zijn we in positie om betekenisvolle hulp en ondersteuning te bieden, die dichtbij onze inwoners komt. Hendrik-Ido-Ambacht heeft een goed voorzieningenniveau en dat niveau willen we op peil houden, voor jong en oud. Daarbij zoeken we balans met een gezond financieel beleid. We zien dat deze balans steeds sterker onder druk staat. De 1e bestuursrapportage en de begrotingswijziging met € 6,6 miljoen onderstrepen dit. We realiseren ons dat 2020 vanwege de coronacrisis een onzeker jaar is. Is er een boeggolf van uitgestelde zorg die later alsnog ingehaald moet worden? Of heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat meer zorg wordt opgevangen binnen gezinnen en hun omgeving, waardoor de zorgvraag afneemt? Wij verwachten dat de SOJ de impact van de coronacrisis analyseert en de uitkomsten dit najaar met de raden deelt. Ook blijft de vraag of gemeenten door het Rijk voldoende gecompenseerd worden voor de omzetderving van zorgaanbieders. De door u voorgestelde begrotingswijziging van € 6,6 is een financieel pijnlijk gegeven, in financieel onzekere tijden. Het is en blijft onze ambitie een gezonde balans te creëren tussen goede voorzieningen en gezond financieel beleid. De lijn die we gezamenlijk met de Omdenknotitie in gang hebben gezet, is ons inziens de juiste. Maar die strategie sorteert alleen effect als we die woorden en plannen omzetten in concrete besluiten en daden.	1. U stelt allereerst een aantal vragen over de Corona-crisis. Binnen onze regio is nog geen boeggolf zichtbaar. Voor wat betreft de zorg aan jeugdigen kan geconstateerd worden dat deze voor het overgrote deel is voortgezet. Tijdens de eerste Corona-golf heeft de SOJ tijdens het speciaal daarvoor ingestelde overleg regelmatig met de jeugdhulpaanbieders en Stichting Jeugdteams gesproken over de effecten van de Corona-crisis op de geboden hulp. In onze regio zijn de gevolgen binnen de jeugdhulp beperkt gebleven. Er zijn digitale hulpmiddelen ingezet naar tevredenheid van de cliënten. Slechts in enkele gevallen is zorg uitgesteld. In het komende jaar wordt onderzocht of er effecten op de langere termijn worden ervaren. In het cliëntervaringsonderzoek kan de impact op gezinnen worden meegenomen. De vanwege de corona-crisis uitgestelde zorg wordt, indien toegekend door een geldig verwijzer, gewoon betaald. Dit betreft dan inhaal-zorg. Inhaal-zorg wordt door het Rijk gecompenseerd op basis van generiek landelijk onderzoek. Er wordt niet gecompenseerd voor vergoeding van omzetderving aan zorgaanbieders omdat gemeenten al een vergoeding via de uitkering in het gemeentefonds krijgen voor het reguliere kostenniveau. De uitkering in het gemeentefonds is immers gebaseerd op het reguliere kostenniveau en niet op een lager kostenniveau vanwege uitgevallen zorg. De compensatie van omzetverlies voor aanbieders wordt daarom niet afzonderlijk vergoed door het Rijk. De inkomstenerving per maand voor de maanden maart tot en met juni wordt conform landelijke afspraken vastgesteld als gemiddelde gevalideerde omzet 2019 minus omzet in die maanden in 2020 welke eveneens gevalideerd wordt. Er kan dus

Gemeente	Inbreng	Reactie
		betrouwbaar worden vastgesteld dat er sprake is van omzetderving. Hier zien wij nauw op toe. De financiële impact van de Corona-crisis op jeugdhulp is beschreven in de 2e Bestuursrapportage en wordt tevens opgenomen in de maandrapportages die de SOJ levert aan elke gemeente over de ontwikkeling van de kosten en prognose voor de gemeente. Daarnaast vraagt u aandacht voor het omzetten van de lijn die met de Omdenknotitie in gang is gezet, in woorden en plannen omzetten in concrete besluiten en daden. Dit sluit aan bij het signaal dat het Aanjaagteam in de voortgangsrapportage heeft afgegeven. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren.
	In dit perspectief vragen wij in deze zienswijze aandacht voor de onderstaande punten: 2. Gemeenten nemen lokaal verantwoordelijkheid, maar overzicht en lerend vermogen ontbreekt. Met de Omdenknotitie is de beweging naar de voorkant ingezet. Gemeenten krijgen de ruimte lokaal gericht maatregelen te nemen en hiermee de instroom naar de regionale zorgmarkt terug te dringen. We ervaren dat gemeenten de beweging naar de voorkant serieus nemen. Tegelijkertijd ontbreekt het aan collectief overzicht en inzicht.	2. Wij waarderen uw lokale inspanningen en nodigen u uit om uw resultaten actief te delen met de andere gemeenten in onze regio. U doet een waardevol voorstel voor het periodiek delen van overzichten van de voortgang van de maatregelen die gemeenten, SOJ en Stichting Jeugdteams treffen in het kader van de Omdenknotitie. U stelt voor dit te relateren aan de P&C cyclus van de SOJ, zodat inhoud en financiën op eenzelfde moment worden besproken. Onder leiding van de directeur Maatschappelijke

Gemeente	Inbreng	Reactie
	In Hendrik-Ido-Ambacht hebben wij in de afgelopen periode diverse maatregelen uit de Omdenknotitie lokaal verder uitgewerkt of geïmplementeerd en er staan nog meer initiatieven gepland in ons preventieplan sociaal domein. In de bijgaande sheet zijn deze lokale maatregelen in een tijdlijn uitgezet. Wij roepen alle gemeenten, Serviceorganisatie en Stichting Jeugdteams soortgelijke overzichten beschikbaar te stellen. Als we niet scherper optreden dan 'we moeten samenwerken' blijft het bij ons vandaan lopen. Door deze periodiek te delen, kunnen we elkaar aanspreken op de voortgang op de doelen van de Omdenknotitie. Daarnaast vergroten we het lerend vermogen in het netwerk. We bemerken dat deze behoefte breder leeft in uw bestuur. Het heeft nadrukkelijk onze voorkeur de frequentie van deze overzichten te relateren aan de P&C cyclus van de SOJ, zodat inhoud en financiën op een zelfde moment besproken worden.	Ontwikkeling van de gemeente Dordrecht wordt voor de gehele regio bekeken wat een geschikt tussentijds moment is voor een geactualiseerd meerjarenperspectief voor de beleidscyclus van de gemeenten in de regio. Wellicht kan uw voorstel hieraan worden gekoppeld.
	3. Regionaal zijn harde maar noodzakelijke maatregelen afgesproken, toon lef en zet die door. De Omdenknotitie bevat een aantal harde maatregelen, die een grote impact op de kostenontwikkeling moeten hebben. Sprekende voorbeelden zijn het afschaffen van de Nee-Tenzij Regeling en het inregelen van Budgetverantwoordelijkheid voor de jeugdteams. Het inzetten van deze maatregelen was voor ons een harde voorwaarde om in te stemmen met het afschaffen van de financiële solidariteit, aangezien we daarmee lokaal instrumenten in handen kregen om te sturen op onze kosten. We zijn inmiddels een jaar verder en nog zijn deze maatregelen tot onze grote teleurstelling niet ingevoerd. Op verzoek van een meerderheid van het Algemeen Bestuur wordt voor het afschaffen van de Nee-Tenzij Regeling zelfs een alternatieve maatregel uitgewerkt. Dit	3. U roept op om de harde maatregelen uit de Omdenknotitie daadwerkelijk uit te voeren. Wij begrijpen uw teleurstelling. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee tenzij regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Nogmaals willen wij hier benadrukken dat het grootste deel van de maatregelen (en daarmee ook besparingspotentie) uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten moet worden uitgevoerd. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	vinden wij onbegrijpelijk en dit draagt er naar onze mening mede aan bij dat de kosten in 2020 op blijven lopen. We moeten het lef tonen de harde maatregelen uit de Omdenknotitie daadwerkelijk in te voeren en daar naar te handelen.	
	4. Benut geplande beleidsactualisaties om sterkere sturing structureel te borgen. De groei van de jeugdzorg lijkt ongrijpbaar. Met de Omdenknotitie hebben we een gezamenlijke basis gelegd om hier verandering in aan te brengen. We constateren dat belangrijke beleidsprincipes uit het BRTA nu worden herijkt. De principes 'definitie van jeugdhulp' en 'keuzevrijheid' komen aan bod bij het nieuwe inkoopkader. Het principe 'ruimte aan de professional' krijgt een andere invulling door de maatregelen budgetbewustzijn en budgetmaxima. Daarnaast loopt momenteel het onderzoek naar het sturingskader (AEF), waarin o.a. de aansturing van de jeugdteams wordt herbezien. Deze herijkingen bieden kansen om onze grip op jeugdhulp te vergroten en dit voor lange termijn te borgen. Die kansen moeten we nu benutten.	4. Wij ondersteunen uw oproep om waar mogelijk grip op de jeugdhulp te vergroten door beleid te herijken. De Omdenknotitie heeft hier concrete handvatten voor geboden. Het is van belang dat we de leidende principes gezamenlijk vormgeven, zodat hier lokaal en regionaal in samenhang op gestuurd kan worden.
	5. Voer de implementatie van de Omdenknotitie projectmatig uit. De implementatie van de Omdenknotitie is een netwerkopgave, die inzet vraagt álle spelers in het netwerk: gemeenten, Serviceorganisatie en Stichting Jeugdteams. Alleen door onze gezamenlijke inzet kunnen we het tij doen keren en de beoogde doelen bereiken. De colleges verantwoorden zich naar hun eigen raad over de planning en uitvoering van de lokale maatregelen. Als raad missen wij dergelijke verantwoordingsinformatie over de maatregelen waar de SOJ verantwoordelijk voor is. Nogmaals doen wij op u, als bestuurders van de SOJ, het dringende beroep de activiteiten van de SOJ meer projectmatig uit te lijnen (wanneer, wat) en hierover verantwoording af te leggen via de reguliere begrotingscyclus. En ons als raden hiermee in positie te	5. Het Aanjaagteam heeft de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' van gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ in het leven geroepen, die als opdracht heeft om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep biedt handvatten voor een samenhangende projectmatige sturing en verantwoording door gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ. De voortgang van de maatregelen (waar gemeenten voor een groot deel ook zelf voor verantwoordelijk zijn) wordt gemonitord door het Aanjaagteam. Het Aanjaagteam rapporteert aan de stuurgroep en Algemeen Bestuur. In de begrotingscyclus wordt de voortgang van de maatregelen meegenomen. Onder leiding van de directeur Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Dordrecht wordt bovendien voor de gehele regio bekeken wat

Gemeente	Inbreng	Reactie
	stellen te sturen op die maatregelen uit de Omdenknotitie waarvoor de SOJ aan de lat staat.	een geschikt tussentijds moment is voor een geactualiseerd meerjarenperspectief voor de beleidscyclus van de gemeenten in de regio.
Hoeksche Waard	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om € 6,6 miljoen te verwerken in een begrotingswijziging. De te verwachten kostenstijging is helaas weer fors, € 11,6 miljoen. Het Algemeen Bestuur hoopt met een afslag van € 5 miljoen de druk op de beperking van de uitgaven maximaal te houden. Wij zijn het er mee eens dat het AB dit middel gebruikt om de kostenbeheersing te versnellen en om hiermee druk te zetten op het doorvoeren van die maatregelen die ook zichtbaar leiden tot kostenreductie. Vanwege de rechtmatigheid moet u de begrotingswijziging nu alvast regelen. Wij waarderen het dat de SOJ nu eerder in het jaar een begrotingswijziging voorlegt. Het achterwege laten van een begrotingswijziging betekent dat de huidige begroting leidend is. Dit kan (in theorie) leiden tot het stopzetten van jeugdhulp door onvoldoende budget. Dit vinden we als raad een onwenselijke situatie. Daarom stemmen wij er mee in om de begroting nu (in plaats van bij de 2e Bestuursrapportage) alvast aan te passen. 2. Het jaar 2020 is omgeven met onzekerheden. De corona-crisis is een nieuwe factor die realistisch begroten nog lastiger maakt dan het voorgaande jaren al was. De prognoses van de zorgaanbieders lijken volgens de SOJ, mede door alle coronaperikelen, nog niet erg betrouwbaar. Wij verwachten een onderzoek naar de effecten, zowel de positieve als negatieve gevolgen, van de corona-crisis en een terugkoppeling hiervan in de 2e Bestuursrapportage. Verder willen wij graag weten hoe de SOJ voorkomt dat aanbieders, die financiële compensatie ontvangen van het Rijk voor gemiste omzet, op een later moment alsnog diezelfde zorg declareren bij gemeenten.	1. Dank voor uw steun voor de voorgestelde begrotingswijziging. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren. 2. De financiële impact van de coronacrisis is verwerkt in de 2e Bestuursrapportage, die geagendeerd staat voor het Algemeen Bestuur van 12 november 2020. Gemeenten ontvangen maandelijks een maandrapportage en samenvattend dashboard op één A4 over de ontwikkeling van hun kosten en prognose. In de rapportage tot en met september 2020 wordt ook financiële impact van de coronacrisis opgenomen. Voor wat betreft de zorg aan jeugdigen kan geconstateerd worden dat deze voor het overgrote deel is voortgezet. De vanwege de corona-crisis uitgestelde zorg wordt, indien toegekend door een geldig verwijzer, gewoon betaald. Dit betreft dan inhaal-zorg. Deze wordt door het Rijk gecompenseerd op

Gemeente	Inbreng	Reactie
		basis van generiek landelijk onderzoek. Er wordt niet gecompenseerd voor vergoeding van omzetderving aan zorgaanbieders omdat gemeenten al een vergoeding via de uitkering in het gemeentefonds krijgen voor het reguliere kostenniveau. De uitkering in het gemeentefonds is immers gebaseerd op het reguliere kostenniveau en niet op een lager kostenniveau vanwege uitgevallen zorg. De compensatie van omzetverlies voor aanbieders wordt daarom niet afzonderlijk vergoed door het Rijk. De inkomstenerving per maand voor de maanden maart tot en met juni wordt conform landelijke afspraken vastgesteld als gemiddelde gevalideerde omzet 2019 minus omzet in die maanden in 2020 welke eveneens gevalideerd wordt. Er kan dus betrouwbaar worden vastgesteld dat er sprake is van omzetderving. Hier zien wij nauw op toe.
	3. U stelt nog geen begrotingswijziging op voor 2021. Het in dit stadium aanpassen van de begroting 2021 zou een ongewenst signaal naar buiten betekenen waardoor maatregelen om de kosten al in 2020 omlaag te brengen, mogelijk achterwege blijven. Dit haalt ook de druk van de ketel om stringentere of lastige ombuigingsmaatregelen door te voeren. Wij maken ons wel (ernstig) zorgen over de kostenontwikkeling van de jeugdhulp zoals geschetst in de 1e Bestuursrapportage 2020 in samenhang met de nog te realiseren taakstelling vanuit de Omdenknotitie. Recentelijk stuurden diverse gemeenten (waaronder de regio ZHZ) een (brand)brief aan de Minister van Binnenlandse Zaken waarin zij hun zorgen uiten over de financiële positie van gemeenten, waaronder de oplopende kosten in de jeugdhulp. Wij hopen dat de Minister alsnog gehoor geeft aan deze oproep om aanvullende middelen (jeugdhulp) beschikbaar te stellen.	3. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de begrotingswijziging 2021 te behandelen bij de 2e Bestuursrapportage. Dit staat geagendeerd voor 12 november 2020. Wij begrijpen uw zorgen. Gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ werken elk en voor veel maatregelen gezamenlijk aan de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Zie ook onze reactie bij punt 1.
	4. Wij zijn een voorstander van een sterke inzet op de transformatie, zowel vanuit inhoudelijk oogpunt (door te zorgen voor een ondersteuning van kinderen zo kort en zo	4. Wij delen uw standpunt om sterk in te zetten op de transformatie, zowel vanuit inhoudelijk oogpunt als om de kosten omlaag te brengen. De SOJ spant zich hiervoor maximaal in, onder andere bij

Gemeente	Inbreng	Reactie
	dichtbij als mogelijk) als vanuit het perspectief om de kosten omlaag te brengen. Deze transformatie moet uiteraard wel in de hele regio worden doorgevoerd indien we er de maximale effecten van willen realiseren. Wat doet het AB om hier meer uitvoering en tempo aan te geven?	het uitvoeren van de projecten uit het Transformatiefonds en werkt samen met gemeenten en Stichting Jeugdteams bij het uitvoeren van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Momenteel wordt bekeken hoe de sturing structureel goed ingericht en geborgd moet gaan worden. Hierbij wordt een belangrijke rol gezien voor het netwerk MT plus voor de hele regio. Daarbij is nu al duidelijk dat er nog veel nodig is en georganiseerd moet worden om deze sturende rol goed te kunnen invullen. Bij de vraag om meer sturing op de maatregelen benadrukken wij dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen. Per maatregel is een trekker aangewezen. Voor veel maatregelen zijn gemeenten de trekker. De rol van gemeenten en de sturing door gemeenten is hiermee uitermate belangrijk.
	5. Monitoren voortgang resultaten taakstelling is belangrijk. De gemeenteraad onderschrijft dat er meer aandacht moet komen voor de verbinding tussen aan de ene kant de activiteiten en aan de andere kant de beoogde resultaten en de te bereiken doelen. Wij ontvangen graag informatie over de monitoring.	5. Het Aanjaagteam heeft de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' in het leven geroepen, waarin gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ participeren. Deze werkgroep heeft als opdracht om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep geeft de betrokken partijen handvatten voor meer resultaatgerichte en strategische sturing op de regionale en lokale transformatieopgaven.
	6. Wij willen periodieke rapportages ontvangen. Vanaf 2020 wordt de financiële solidariteit stapsgewijs losgelaten. Wij vragen de SOJ en de Stichting Jeugdteams om ons per kwartaal te informeren over de voortgang en prognoses van de bestedingen. Hierbij ontvangen we graag ook informatie over de trends en de vergelijkingen met andere gemeenten. Het doel hierbij is om lokaal en met elkaar te zorgen voor een reductie van kosten.	6. Gemeenten ontvangen maandelijks een maandrapportage en samenvattend dashboard op één A4 over de ontwikkeling van hun kosten en prognose. Daarnaast bevatten de Bestuursrapportages die in het Algemeen Bestuur worden besproken, belangrijke tussentijdse informatie over voortgang en prognoses. De eerstvolgende prognose voor 2020 is opgenomen in de 2e Bestuursrapportage. Hierin is tevens de impact van de corona-crisis opgenomen. De 2e Bestuursrapportage staat geagendeerd voor het Algemeen Bestuur van 12 november 2020.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	7. De gemeente Hoeksche Waard heeft onderzoek uitgevoerd tot op gezinsniveau. Wij willen dit onderzoek sterk aanbevelen aan alle ZHZ-gemeenten.	7. De SOJ biedt de individuele gemeenten ondersteuning aan bij het cijfermatig en procesmatig identificeren van lokale kostenbeheersingsmaatregelen. Te denken valt hierbij aan analyses van klantreizen en verwijzers-routes en een analyse van de meest complexe en kostbare cliënten binnen een gemeente. De uitkomsten van deze analyses moeten vervolgens leiden tot lokale ondersteunings- en sturingsafspraken met bijvoorbeeld huisartsen en jeugdteams. Deze aanpak heeft, zoals u aangeeft, de afgelopen maanden onder meer in de Hoeksche Waard veel handelingsperspectief opgeleverd.
	8. Wij verzoeken u om eind 2020/begin 2021 een nieuwe prognose op te stellen voor de jaarschijven 2021-2024. Er is dan meer inzicht in de volumegroei 2020, de (na-ijlende) corona-effecten, de hoogte van de rijksbijdrage en de eerste realisatie-effecten van de taakstelling.	8. Bij de 2e Bestuursrapportage wordt ook de begrotingswijziging 2021 en meerjarenraming behandeld in het Algemeen Bestuur. Na ontvangst van de voorlopige productieverantwoordingen in maart 2021 worden gemeenten vóór 15 april 2021 geïnformeerd over de voorlopige werkelijke kosten 2020. Eveneens ontvangen gemeenten vóór 15 april 2021 de volgende primaire meerjarenbegroting ter zienswijze.
Molenlanden	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. Ondanks dat u een duidelijke positieve trendbreuk ziet in de kostenontwikkeling in 2020 ten opzichte van 2019 beoordelen wij de stijgende kosten van de Serviceorganisatie Jeugd wederom als zeer zorgwekkend. U geeft aan dat u voor dit jaar nog mogelijkheden ziet om de stijging te beheersen. Dat maakt dat wij het besluit van het Algemeen Bestuur om de begroting te wijzigen met € 6,6 miljoen en niet met € 11,6 miljoen kunnen waarderen. Tegelijkertijd zijn daarmee de zorgen over de stijgende kosten niet van de baan. Het is noodzakelijk om de uitvoering van de maatregelen om te komen tot kostenvermindering te intensiveren. De maatregelen, waaronder de nee-tenzij regeling, het instellen van een budgetplatfond maar ook de transformatieprojecten die zijn ingezet hebben nog niet het effect dat is beoogd. Wij verzoeken u daarom dringend om deze opgaven met voorrang te intensiveren, zowel vanuit inhoudelijk oogpunt	1. Wij begrijpen uw zorgen. U roept op om een aantal harde maatregelen uit de Omdenknotitie daadwerkelijk uit te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee tenzij regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in

Gemeente	Inbreng	Reactie
	als vanuit het perspectief om de kosten omlaag te brengen. Vanuit Molenlanden hebben wij u eerder laten weten met een lokaal plan van aanpak aan de slag te zijn. Voor het slagen van het totaal is samenhang in de uitvoering van groot belang.	de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren. Wij waarderen uw lokale inspanningen en nodigen u uit om uw resultaten actief te delen met de andere gemeenten in onze regio.
	2. Naast bovenstaande, dat vooral betrekking heeft op onze eigen invloedssfeer, verzoeken wij u ook dringend om de druk op het Rijk voor een verhoging van de rijksbijdrage te intensiveren. De landelijke tendens van stijgende kosten kan niet alleen voor rekening van de gemeenten komen.	2. Wij ondersteunen uw oproep. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks overleg van de 42 jeugdhulpregio's met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.
	3. Verder verwachten wij dat uw bestuur zich samen met deskundigen, waaronder de auditcommissie van de DG&J en het regionale aanjaagteam jeugdhulp, gaat buigen om uit de impasse te komen ten aanzien van het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing. Voor het eind van het jaar zien we een herziene voorgenomen meerjarenbegroting, met inhoudelijke onderbouwing, graag voorgelegd voor een zienswijze.	3. Rekening houdend met het behoorlijke spanningsveld tussen de moeilijk te verenigen doelen van enerzijds realistisch begroten en anderzijds het realiseren van kostenbeheersing, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing. Om uit de impasse te komen moet prudenter worden omgegaan met het verwerken van taakstellingen en vastgehouden worden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger gestuurd worden op de uitvoering daarvan. Voor het oplossen van de impasse adviseert u deskundigen te betrekken. Hiervoor is het Aanjaagteam ingesteld. Het Aanjaagteam adviseert een resultaatgerichte houding en strategische sturing. Voor het eerste heeft het Aanjaagteam de regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ingesteld. Voor het tweede wordt momenteel bekeken hoe de sturing structureel goed ingericht en geborgd moet gaan worden. Hierbij wordt een belangrijke rol gezien voor het netwerk MT plus voor de hele regio. Daarbij is nu al duidelijk dat er nog veel nodig is en georganiseerd moet worden om deze sturende rol goed te kunnen

Gemeente	Inbreng	Reactie
		invullen. Er wordt in de zienswijzen een voorstel gegaan om deskundigen (audit commissie, aanjaagteam) te betrekken bij hoe de sturing op het realiseren van kostenverbetering verbeterd kan worden. Het aanjaagteam is hier al volop bij betrokken. De audit commissie heeft overigens geadviseerd vooral besluiten te nemen over maatregelen die sterk kunnen ingrijpen op de kosten. Bij de vraag om meer sturing op de maatregelen benadrukken wij dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen. Per maatregel is een trekker aangewezen. Voor veel maatregelen zijn gemeenten de trekker. De rol van gemeenten en de sturing door gemeenten is hiermee uitermate belangrijk. Bij de 2e Bestuursrapportage wordt de begrotingswijziging 2021 inclusief meerjarenraming besproken in het Algemeen Bestuur. De gemeenten ontvangen vóór 15 april 2021 de volgende primaire meerjarenbegroting ter zienswijze.
Papendrecht	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. Wat betreft de voorgestelde begrotingswijziging 2020 hebben wij het gevoel geen andere keus te hebben dan in te stemmen met deze wijziging. Omdat dit geen unicum is, grijpen wij deze zienswijze wel aan voor het volgende: Ondanks dat u een duidelijke positieve trendbreuk ziet in de kostenontwikkeling in 2020 ten opzichte van 2019, hebben wij niettemin het gevoel om te moeten blijven teruggrijpen op onze eerdere zienswijzen en deze te blijven herhalen. Wij hebben grote zorgen over de snelheid en haalbaarheid waarmee de reeds ingeboekte financiële taakstellingen voor de komende jaren worden gerealiseerd. In onze zienswijze van 7 november 2019 omtrent de begrotingswijzingen SOJ 2019 en 2020 hebben wij reeds aangegeven de financiële ambitie om de kosten voor jeugdhulp stapsgewijs terug te dringen naar € 100 miljoen in 2022 (excl. indexatie) te onderschrijven. Tegelijkertijd hebben wij meerdere malen aangeven dat wij het belangrijk vinden dat er een realistische begroting ligt	1. Wij begrijpen uw behoefte en terechte zorgen. Druk houden op de begroting door er grote taakstellingen in te verwerken, gecombineerd met onvoldoende harde maatregelen heeft geleid tot de huidige situatie. Bijstellingen van de begroting kunnen voorkomen worden door prudenter om te gaan met het verwerken van taakstellingen en vasthouden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger te sturen op de uitvoering daarvan. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in

Gemeente	Inbreng	Reactie
	en geen wensbegroting (reeds verwoord in onze zienswijze van 22 oktober 2018, 12 november 2019 en 11 juni 2020). De huidige werkwijze waarbij zienswijzen elkaar in rap tempo opvolgen is een handelswijze die niet houdbaar is. Wij hebben hierbij bovendien het gevoel dat het uitbrengen van zienswijzen flink aan deflatie onderhevig is door de hoge frequentie waarop dit plaatsvindt en hiermee zijn meerwaarde verliest.	om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren.
	2. Gelet op voorgaande vinden wij vanuit onze raad dat uw bestuur zich samen met deskundigen (o.a. de auditcommissie van de DG&J en het regionale aanjaagteam jeugdhulp) gaat buigen om uit de impasse te komen ten aanzien van het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing. Wij doen daarom het klemmende beroep op uw bestuur om het elementaire gesprek hierover aan te gaan met de deskundigen. De resultaten hiervan ontvangen wij graag voor het eind van het jaar;	2. Rekening houdend met het behoorlijke spanningsveld tussen de moeilijk te verenigen doelen van enerzijds realistisch begroten en anderzijds het realiseren van kostenbeheersing, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing. Om uit de impasse te komen moet prudenter worden omgegaan met het verwerken van taakstellingen en vastgehouden worden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger gestuurd worden op de uitvoering daarvan. Voor het oplossen van de impasse adviseert u deskundigen te betrekken. Hiervoor is het Aanjaagteam ingesteld. Het Aanjaagteam adviseert een resultaatgerichte houding en strategische sturing. Voor het eerste heeft het Aanjaagteam de regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ingesteld. Voor het tweede wordt momenteel bekeken hoe de sturing structureel goed ingericht en geborgd moet gaan worden. Hierbij wordt een belangrijke rol gezien voor het netwerk MT plus voor de hele regio. Daarbij is nu al duidelijk dat er nog veel nodig is en georganiseerd moet worden om deze sturende rol goed te kunnen invullen. Er wordt in de zienswijzen een voorstel gegaan om deskundigen (audit commissie, aanjaagteam) te betrekken bij hoe de sturing op het realiseren van kostenverbetering verbeterd kan worden. Het aanjaagteam is hier al volop bij betrokken. De audit commissie heeft overigens geadviseerd vooral besluiten te nemen over maatregelen die sterk kunnen ingrijpen op de kosten. Bij de vraag om meer sturing op de maatregelen benadrukken wij dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen. Per

Gemeente	Inbreng	Reactie
		maatregel is een trekker aangewezen. Voor veel maatregelen zijn gemeenten de trekker. De rol van gemeenten en de sturing door gemeenten is hiermee uitermate belangrijk.
	3. Tegelijkertijd willen wij u ook oproepen om gezamenlijk te komen tot een afbakening en definiëring van jeugdhulp/-zorg binnen de regio. Een aanzet tot deze (aangescherpte) definiëring ontvangen wij graag voor het eind van het jaar.	3. Dit is één van de projecten uit het Aanjaagplan, waarvan gemeenten trekker zijn. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.
	4. Landelijke lobby tekorten jeugdhulp. Naast bovenstaande, die vooral betrekking heeft op onze eigen invloedssfeer, verwachten wij ook dat uw bestuur zich zichtbaar verder gaat inzetten voor de landelijke lobby richting het Rijk ten aanzien van de tekorten en de druk die hiermee ontstaat op de gemeentelijke begrotingen. Graag vernemen wij via de nota van reactie welke concrete stappen u hierin onderneemt en de komende periode gaat ondernemen.	4. Wij ondersteunen uw oproep. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks overleg van de 42 jeugdhulpregio's met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.
	5. Kern van de zienswijze. Samenvattend willen wij het volgende gerealiseerd zien die wij in deze zienswijze hebben benoemd: – Een voorstel voor het tegengaan van de door ons genoemde deflatie van het effect van het indienen van zienswijzen. – Een procedurevoorstel c.q. bestuursopdracht ten aanzien van het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing die gepaard gaan met de reeds ingeboekte taakstellingen in de komende jaren. Dit, zoals genoemd, in samenspraak met deskundigen. – Een procedurevoorstel c.q. bestuursopdracht ten aanzien van de afbakening en definiëring van jeugdhulp/-zorg binnen de regio – Een overzicht van concrete stappen vanuit het bestuur van de GR Dienst Gezondheid & Jeugd voor de landelijke lobby richting het Rijk ten aanzien van de tekorten en de druk die hiermee ontstaat op de gemeentelijke begrotingen.	5. U vindt onze reactie bij de punten 1 tot en met 4 hierboven.

Gemeente	Inbreng	Reactie
Sliedrecht	De gemeente geeft de volgende zienswijze: 1. Begrotingswijziging 2020: Wij waarderen het dat u er, ook in deze moeilijke tijden, in bent geslaagd tijdig een burap, inclusief begrotingswijziging, op te stellen. Hierbij vinden wij het positief om te zien, dat er sprake lijkt te zijn van een trendbreuk in de omvang van de kostenstijging. Tegelijkertijd vinden wij het nog altijd zorgwekkend, dat nog steeds sprake is van verdere stijging van de kosten, terwijl de voorgenomen maatregelen hadden moeten leiden tot een kostenreductie. Omdat wij willen voorkomen dat er onvoldoende hulp en ondersteuning beschikbaar is voor onze inwoners stemmen wij nu, met tegenzin, in met de begrotingswijziging voor 2020. 2. Inhoudelijke maatregelen: Al in het Beleidsrijk Regionaal Transitiearrangement uit 2014 waren maatregelen opgenomen die moesten leiden tot de noodzakelijke transformatie van de jeugdhulp. In het Meerjarenperspectief uit 2018 en de Omdenknotitie uit 2019 zijn veel van deze maatregelen, hier en daar in aangescherpte vorm, en aangevuld met een aantal nieuwe maatregelen, opnieuw op papier gezet en vervolgens bestuurlijk bekrachtigd. In onze eerdere zienswijzen hebben wij er op aangedrongen om de plannen, zoals opgenomen in de genoemde documenten, daadwerkelijk uit te rollen en te implementeren. Vanuit Sliedrecht hebben wij hier ook intensief aan bijgedragen, onder andere door in samenwerking met de gemeenten Alblasserdam en Hardinxveld-Giessendam, werk te maken van "jeugdhulp naar de voorkant." Inmiddels is dit plan regionaal omarmd, waardoor een volgende, naar onze mening belangrijke, stap kan worden gezet in de transformatie. Hoewel wij inmiddels wel degelijk voorzichtige stappen in de transformatie worden gezet, constateren wij ook dat veel maatregelen nog onvoldoende van de grond komen. U	1. Wij begrijpen uw zorgen en tegenzin en danken u voor uw steun voor de voorgestelde begrotingswijziging. 2. U roept op om een aantal harde maatregelen uit de Omdenknotitie daadwerkelijk uit te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee tenzij regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in

Gemeente	Inbreng	Reactie
	geeft in uw burap ook aan, dat het aanjaagteam een aanjaagplan heeft ontwikkeld, en dat inmiddels veel maatregelen onderhanden zijn. Echter, de maatregelen die direct effect hebben op de kosten zijn nog niet geïmplementeerd. Al in onze zienswijze op de begrotingswijziging bij de eerste burap van 2018 hebben wij aangegeven dat de "Nee, tenzij regeling" in de huidige vorm naar onze mening op termijn niet houdbaar is. In onze zienswijze op de eerste burap van 2019 gaven wij aan dat wij het positief vonden dat over een alternatief werd nagedacht, maar dat wij wel van mening waren dat dit al eerder had moeten gebeuren. Inmiddels is het 2020 en is de "Nee, tenzij regeling" nog steeds in ongewijzigde vorm van kracht. Wij verwachten van u, dat voor het einde van dit jaar ook maatregelen zijn genomen die effect hebben op de kosten.	om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren. Wij waarderen uw lokale inspanningen en nodigen u uit om uw resultaten actief te delen met de andere gemeenten in onze regio.
	3. Inkomstenderving door Coronamaatregelen: De coronacrisis heeft een grote impact op onze samenleving. De regering heeft ingrijpende maatregelen genomen om de coronapandemie te beteugelen. Wij begrijpen dat dit ook de jeugdhulp raakt en dat hierbij op dit moment nog niet te zeggen is wat het uiteindelijke effect zal zijn. Wij vinden het heel belangrijk dat voor onze inwoners voldoende jeugdhulp beschikbaar is, zeker ook in deze tijd. Het laatste wat we nu willen is dat jeugdhulpaanbieders "omvallen", omdat zij door de maatregelen niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen. Wanneer in Zuid-Holland Zuid de kosten voor jeugdhulp in 2020 echter zijn gestegen ten opzichte van 2019, is aan de kant van de aanbieders sprake van een stijging van de inkomsten. Wij zijn zeker niet tegen compensatie van inkomstenderving bij aanbieders door de coronamaatregelen, maar verzoeken u hierbij wel na te gaan of daadwerkelijk sprake is van inkomstenderving.	3. De vanwege de corona-crisis uitgestelde zorg wordt, indien toegekend door een geldig verwijzer, gewoon betaald. Dit betreft dan inhaal-zorg. Inhaal-zorg wordt door het Rijk gecompenseerd op basis van generiek landelijk onderzoek. Er wordt niet gecompenseerd voor vergoeding van omzetderving aan zorgaanbieders omdat gemeenten al een vergoeding via de uitkering in het gemeentefonds krijgen voor het reguliere kostenniveau. De uitkering in het gemeentefonds is immers gebaseerd op het reguliere kostenniveau en niet op een lager kostenniveau vanwege uitgevallen zorg. De compensatie van omzetverlies voor aanbieders wordt daarom niet afzonderlijk vergoed door het Rijk. De inkomstenerving per maand voor de maanden maart tot en met juni wordt conform landelijke afspraken vastgesteld als gemiddelde gevalideerde omzet 2019 minus omzet in die maanden in 2020 welke eveneens gevalideerd wordt. Er kan dus betrouwbaar worden vastgesteld dat er sprake is van omzetderving. Hier zien wij nauw op toe.

Gemeente	Inbreng	Reactie
		De financiële impact van de Corona-crisis op jeugdhulp is beschreven in de 2e Bestuursrapportage en wordt tevens opgenomen in de maandrapportages die de SOJ levert aan elke gemeente over de ontwikkeling van de kosten en prognose voor de gemeente.
	4. Realistische begroting: In eerdere zienswijzen hebben wij al aangegeven het een positieve ontwikkeling te vinden, dat de SOJ is overgestapt op wat wordt genoemd "een realistische begroting". Inmiddels vragen wij ons wel af, in hoeverre kan worden gesproken van een realistische begroting, wanneer nog steeds structureel sprake is van forse overschrijdingen. Inmiddels heeft het AB besloten de door de SOJ voorgestelde "realistische begroting" met € 5 miljoen naar beneden bij te stellen. Wij vernemen graag van u, wat u verstaat onder "een realistische begroting" en of de door u voorgelegde gewijzigde begroting naar uw mening ook realistisch is.	4. Rekening houdend met het behoorlijke spanningsveld tussen de moeilijk te verenigen doelen van enerzijds realistisch begroten en anderzijds het realiseren van kostenbeheersing, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijzing. Om uit de impasse te komen moet prudenter worden omgegaan met het verwerken van taakstellingen en vastgehouden worden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger gestuurd worden op de uitvoering daarvan. Zie ook onze reactie bij punt 2. Nogmaals willen wij hier benadrukken dat het grootste deel van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten moet worden uitgevoerd. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.
	5. Procedure: In algemene zin roepen wij u nadrukkelijk op de raden bij zienswijzen, of andere onderwerpen die een raadsbesluit vragen, steeds voldoende gelegenheid te geven het debat hierover voor te bereiden en te voeren. Die besluitvormingstijd staat naar ons gevoel met regelmaat onder druk.	5. Voor de zienswijzeprocedure gaan wij uit van de wettelijke termijn van 8 weken voor het geven van een zienswijze. Zoveel mogelijk proberen wij rekening te houden met eventuele vakantieperiodes e.d. Het is bekend dat die termijn door gemeenteraden als onvoldoende wordt beschouwd. In het voorstel tot wijziging van de Wgr van juli van dit jaar (35513) is de termijn voor het geven van zienswijzen opgerekt tot 12 weken. Daarop wordt ook de wettelijke P&C-cyclus aangepast. De nieuwe termijn kan dus pas worden toegepast als de Wgr is gewijzigd.
	6. Tot slot: Tot slot willen wij de gemeenten met klem oproepen om aan de slag te gaan met de opdrachten die wij met elkaar hebben afgesproken en om elkaar de ruimte te geven om dit te kunnen doen.	6. Wij onderschrijven uw oproep. Alleen in gezamenlijkheid lukt het ons om de gewenste grip op de jeugdhulp te realiseren.
Zwijndrecht	De gemeente geeft de volgende zienswijze:	
	1. In de afgelopen jaren heeft onze raad herhaaldelijk benadrukt veel waarde te hechten aan een realistische begroting, onderbouwd met heldere cijfers en concrete	1. Een aantal gemeenten, waaronder uw gemeente, heeft aandacht gevraagd voor realistisch begroten. Tegelijkertijd zijn er gemeenten die vragen om bezuinigingsdoelstellingen te

Gemeente	Inbreng	Reactie
	voorstellen. In uw informatiebrief stelt u nu dat een belangrijke oorzaak van de aanstaande overschrijding in dit jaar het gevolg is van het niet kunnen realiseren van een kostenreductie op korte termijn. Hoewel wij dit uiteraard ook graag anders hadden gezien onderschrijft het wat ons betreft het ontbreken van realisme. Wat betreft de voorgestelde begrotingswijziging 2020 hebben wij door de type regeling geen andere keus dan in te stemmen met deze wijziging. Echter, deze begrotingswijziging gaat niet uit van realistisch begroten. De verwachte overschrijding in de 1e bestuursrapportage is tenslotte € 11,6 mln. Met realistisch begroten in ons achterhoofd en de verwachting dat deze kostenstijging zich met zeer grote waarschijnlijkheid voordoet, stellen wij voor de begrotingswijziging op € 11,6 mln vast te stellen.	verwerken in de begroting om zo druk te houden op de maatregelen die moeten leiden tot kostenreductie. Rekening houdend met dit behoorlijke spanningsveld tussen twee moeilijk te verenigen doelen, heeft het Algemeen Bestuur bij meerderheid besloten tot het doen van de voorgestelde begrotingswijziging. Wij benadrukken dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen en acties die voortvloeien uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan. Deze maatregelen en acties liggen grotendeels in de invloedssfeer van de gemeenten. De SOJ heeft onlangs een concept-berekening gemaakt van besparingspotentie per gemeentelijke actie en de gemeenten gevraagd de sturing en uitvoering ter hand te nemen zodat hiermee invulling gegeven kan worden aan de taakstelling. Uiteraard is de SOJ bereid gemeenten waar mogelijk te ondersteunen en spant de SOJ zich maximaal in om de uitvoering van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan waar de SOJ trekker van is, in het gewenste tempo uit te voeren.
	2. Wij grijpen deze zienswijze aan voor het volgende: a. U ziet een duidelijke positieve trendbreuk in de kostenontwikkeling in 2020 ten opzichte van 2019. Desondanks blijven we teruggrijpen op onze eerdere zienswijzen en blijven we deze herhalen. Wij hebben grote zorgen over de snelheid en haalbaarheid waarmee de reeds ingeboekte financiële taakstellingen voor de komende jaren worden gerealiseerd. De huidige werkwijze waarbij zienswijzen elkaar in rap tempo opvolgen is een handelswijze die niet houdbaar is. Wij zien dat het uitbrengen van zienswijzen flink aan deflatie onderhevig is door de frequentie en mede omdat deze vooral voor kennisgeving worden aangenomen waardoor het zijn meerwaarde verliest. b. Gelet op voorgaande verwachten wij dat uw bestuur zich samen met deskundigen maximaal inzet om te	2. a. Wij begrijpen uw zorgen. Druk houden op de begroting door er grote taakstellingen in te verwerken, gecombineerd met onvoldoende harde maatregelen heeft geleid tot de huidige situatie. Bijstellingen van de begroting kunnen voorkomen worden door prudenter om te gaan met het verwerken van taakstellingen en vasthouden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger te sturen op de uitvoering daarvan. Zie ook onze reactie bij punt 1. Daarnaast willen wij benadrukken dat wij alle zienswijzen van gemeenten serieus nemen en als waardevol beoordelen. Het Algemeen Bestuur overweegt de door gemeenten gegeven zienswijzen en neemt vervolgens een besluit bij meerderheid. Het is dus zeker niet zo dat zienswijzen voor kennisgeving worden aangekomen. b. Om tot een betere oplossing te komen voor het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing, moet

Gemeente	Inbreng	Reactie
	komen tot een betere oplossing ten aanzien van het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing. We denken bij deskundigen onder andere aan de auditcommissie van de DG&J en het regionale aanjaagteam jeugdhulp. Wij verwachten dat uw bestuur het elementaire gesprek hierover aangaat met de deskundigen. De resultaten hiervan ontvangen wij graag voor het eind van het jaar.	prudenter worden omgegaan met het verwerken van taakstellingen en vastgehouden worden aan voorgenomen, hardere maatregelen en steviger gestuurd worden op de uitvoering daarvan. Voor het oplossen van het vraagstuk adviseert u deskundigen te betrekken. Hiervoor is het Aanjaagteam ingesteld. Het Aanjaagteam adviseert een resultaatgerichte houding en strategische sturing. Voor het eerste heeft het Aanjaagteam de regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ingesteld. Voor het tweede wordt momenteel bekeken hoe de sturing structureel goed ingericht en geborgd moet gaan worden. Hierbij wordt een belangrijke rol gezien voor het netwerk MT plus voor de hele regio. Daarbij is nu al duidelijk dat er nog veel nodig is en georganiseerd moet worden om deze sturende rol goed te kunnen invullen. Er wordt in de zienswijzen een voorstel gegaan om deskundigen (audit commissie, aanjaagteam) te betrekken bij hoe de sturing op het realiseren van kostenverbetering verbeterd kan worden. Het aanjaagteam is hier al volop bij betrokken. De audit commissie heeft overigens geadviseerd vooral besluiten te nemen over maatregelen die sterk kunnen ingrijpen op de kosten. Bij de vraag om meer sturing op de maatregelen benadrukken wij dat de Serviceorganisatie, Stichting Jeugdteams en gemeenten gezamenlijk werken aan realisatie van de maatregelen. Per maatregel is een trekker aangewezen. Voor veel maatregelen zijn gemeenten de trekker. De rol van gemeenten en de sturing door gemeenten is hiermee uitermate belangrijk.
	c. Verder zien wij als gemeente dat er op andere onderdelen in de jeugdhulp zaken kunnen worden aangepast. Daarin willen wij ook zelf meer sturen. Wij zien het dan ook als onze taak om te onderzoeken of wij in de inkoop van jeugdhulp 2022 en verder scherper kunnen definiëren wat jeugdhulp is en daarmee kunnen sturen op het gebruik van jeugdhulp.	c. Dit is één van de projecten uit het Aanjaagplan, waarvan gemeenten trekker zijn. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	d. Wij willen schriftelijk door u op de hoogte gebracht worden van de stappen die u onderneemt (en heeft ondernomen) en de komende periode gaat ondernemen en ons daarvan middels rapportages op de hoogte houdt.	d. Het Aanjaagteam heeft de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' van gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ in het leven geroepen, die als opdracht heeft om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep biedt handvatten voor een samenhangende projectmatige sturing en verantwoording door gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ. De voortgang van de maatregelen (waar gemeenten voor een groot deel ook zelf voor verantwoordelijk zijn) wordt gemonitord door het Aanjaagteam. Het Aanjaagteam rapporteert aan de stuurgroep en Algemeen Bestuur. In de begrotingscyclus wordt de voortgang van de maatregelen meegenomen. Onder leiding van de directeur Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Dordrecht wordt bovendien voor de gehele regio bekeken wat een geschikt tussentijds moment is voor een geactualiseerd meerjarenperspectief voor de beleidscyclus van de gemeenten in de regio.
	3. Landelijke lobby tekorten jeugdhulp: Naast bovenstaande, die vooral betrekking heeft op onze eigen invloedssfeer, verwachten wij ook dat uw bestuur zich zichtbaar verder gaat inzetten voor de landelijke lobby richting het Rijk ten aanzien van de tekorten en de druk die hiermee ontstaat op de gemeentelijke begrotingen. Graag vernemen wij welke concrete stappen u hierin onderneemt en de komende periode gaat ondernemen.	3. Wij ondersteunen uw oproep. De SOJ is een uitvoeringsorganisatie en voert geen directe lobby richting het Rijk. Uiteraard zijn financiën wel een terugkerend onderwerp tijdens het maandelijks overleg van de 42 jeugdhulpregio's met de VNG. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk bij hun bestuurlijke en politieke lobby voor meer financiële middelen bij het Rijk.
	4. De brief van de werkgroep maakt onderdeel uit van onze zienswijze. We ontvangen de reactie van het bestuur binnen 3 maanden.	4. Zie onze reactie op de overdenkingen van de werkgroep hieronder.
	De Werkgroep Jeugd heeft de volgende overdenkingen aangeboden:	
	1. REALISTISCH BEZUINIGEN. Dat de ingeboekte bezuiniging niet is gerealiseerd, is wat ons betreft geen verrassing. Het	1. Zie onze reactie bij punt 1 van de zienswijze van de gemeente Zwijndrecht.

Gemeente	Inbreng	Reactie
	pad om voor het regionale jeugdhulpbudget uit te komen op het niveau van de rijksbijdrage, is ons inziens nooit uitgestippeld volgens inhoudelijke logica – maar volgens financiële logica. We onderschrijven het belang om te bezuinigen en binnen het afgesproken budget te blijven maar het moet wel inhoudelijk worden onderbouwd. Helaas is dit een voorbeeld geweest van niet-realistisch bezuinigen. Als raad benadrukken wij (opnieuw) het belang van een realistische begroting; een logisch geheel van doelen, interventies en beschikbare middelen. Zolang dit niet gebeurt, blijven jeugdprofessionals onterecht in een negatief daglicht staan.	
	2. UITBLIJVENDE BESLUITEN. De auditcommissie schrijft: "Geconstateerd moet worden dat wijze van besluitvorming rond de maatregelen uit de Omdenknotitie ertoe leidt dat de geraamde kostenreducties niet of later gerealiseerd worden." Welke acties heeft het Algemeen Bestuur (AB) ondernomen om besparingen te realiseren? In dit licht zien wij uit naar de reactie van het AB op de kernboodschap van het Aanjaagteam: er wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de transformatie – en daar zitten hele mooie voorbeelden bij. Juist in deze bijzondere Corona-tijden vinden doorbraken plaats. Maar het ontbreekt bij de uitvoering van de transformatie aan focus, prioritering en resultaatgerichtheid. En daardoor aan tempo. Om hierin verandering te brengen zijn een resultaatgerichte houding en meer strategische sturing nodig. Aanvullend: in reactie op de Dordtse zienswijze op de concept-begroting 2021 schrijft het Dagelijks Bestuur (DB): "Wij hebben maatregelen met de grootste verwachte impact op de kostenontwikkeling uitgewerkt, maar uiteindelijk op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd." Dit bevreemdt ons. Het DB legt de verantwoordelijkheid voor het uitblijven van maatregelen bij gemeenten. Maar is	2. Zie onze reactie bij de punten 1 en 2 van de zienswijze van de gemeente Zwijndrecht. Mede in reactie op de kernboodschap van het Aanjaagteam, is de regionale werkgroep 'Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ' in het leven geroepen, waarin gemeenten, Stichting Jeugdteams en SOJ participeren. Deze werkgroep heeft als opdracht om een beperkt aantal indicatoren met een tijdpad te benoemen waarop resultaten worden gemeten en die vervolgens te monitoren. De opbrengst van de werkgroep geeft de betrokken partijen handvatten voor meer resultaatgerichte en strategische sturing op de regionale en lokale transformatieopgaven. U vraagt daarnaast naar de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur voor besluitvorming over kostenbesparende maatregelen. Binnen de kaders die gemeenten hebben meegegeven, kan het Algemeen Bestuur besluiten over regionale kostenbesparende maatregelen. Het Algemeen Bestuur heeft bij meerderheid, overwegende de zienswijzen van de gemeenten, besloten om een aantal kostenbesparende maatregelen niet door te voeren of hier alternatieven voor te ontwikkelen. De meest belangrijke kostenbesparende maatregel (budgetmaxima gemeenten bij afschaffing van de Nee tenzij regeling en invoeren specifiek beschikken) is op verzoek van gemeenten niet doorgevoerd. De belangrijkste motivatie hiervoor was dat

Gemeente	Inbreng	Reactie
	het AB niet verantwoordelijk voor besluitvorming over kostenbesparende maatregelen?	gemeenten langs de as van de inhoud de transformatie en uiteindelijk verlaging van de kosten wilden realiseren. Er was geen draagvlak voor draconische budgetmaatregelen. Nogmaals willen wij hier benadrukken dat het grootste deel van de maatregelen uit de Omdenknotitie en het Aanjaagplan door gemeenten moet worden uitgevoerd. De SOJ ondersteunt gemeenten graag waar mogelijk.
	3. INZICHT IN ONTWIKKELING VAN DE KOSTEN. Ondanks vele rapportages blijft het vaak onduidelijk hoe het komt dat de vraag naar jeugdhulp stijgt. En hoe het komt dat de vraag naar de ene hulpvorm meer stijgt dan de andere. Als raad benadrukken wij (opnieuw) het belang van inzicht in de kostendrijvers om effectieve interventies te kunnen kiezen. De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft onderzoek uitgevoerd tot op gezinsniveau, naar de ontwikkeling van de vraag naar jeugdhulp in de gemeente. Het onderzoek wees uit dat er sprake is van een substantiële mate van onder meer dubbele registraties over over-indicering. Hoeksche Waard gaat een vergelijkbaar onderzoek doen. Wij zouden dit onderzoek aanbevelen voor alle ZHZ-gemeenten.	3. De SOJ biedt de individuele gemeenten ondersteuning aan bij het cijfermatig en procesmatig identificeren van lokale kostenbeheersingsmaatregelen. Te denken valt hierbij aan analyses van klantreizen en verwijzers-routes en een analyse van de meest complexe en kostbare cliënten binnen een gemeente. De uitkomsten van deze analyses moeten vervolgens leiden tot lokale ondersteunings- en sturingsafspraken met bijvoorbeeld huisartsen en jeugdteams. Deze aanpak heeft de afgelopen maanden onder meer in de Hoeksche Waard veel handelingsperspectief opgeleverd.
	4. IMPACT CORONA: OP DE BESTUURSRAPPORTAGE. De bestuursrapportage 2020 laat een beperkte stijging zien van de zorgvraag (3 procent) vergeleken met 2019. Een jaar eerder was deze stijging nog 15 procent. De bestuursrapportage toont vanaf maart 2020 ook een dalende zorgvraag, zo blijkt uit diverse grafieken. In de stukken staat op diverse plekken dat de gepresenteerde cijfers met grote onzekerheden zijn omgeven door de corona-uitbraak. En aanbieders komen in aanmerking voor omzetcompensatie voor maart t/m juni. Dit leidt bij ons tot enkele vragen: – Hoe bruikbaar is deze bestuursrapportage om beleidskeuzes te maken?	4. De Bestuursrapportage is bruikbaar voor een voldoende betrouwbaar inzicht in de financiële ontwikkeling. De 2e Bestuursrapportage bevestigt dit beeld (+0,9% ten opzichte van de 1e Bestuursrapportage). De dip in de kosten in het hart van de corona-crisis komt voor een groot deel overeen met kosten voor omzetcompensatie en meerkosten van jeugdhulpaanbieders. Een causaal verband tussen kostenontwikkeling en maatregelen is nog moeilijk te leggen. De eerder genoemde regionale werkgroep Focus en resultaten jeugdhulp ZHZ ontwikkelt kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) om de impact van maatregelen te kunnen monitoren. De vanwege de corona-crisis uitgestelde zorg wordt, indien toegekend door een geldig verwijzer, gewoon betaald. Dit betreft dan inhaal-zorg. Deze wordt door het Rijk gecompenseerd op

Gemeente	Inbreng	Reactie
	– In hoeverre is de beperkte stijging van de zorgvraag toe te schrijven aan de corona-uitbraak, en in hoeverre aan ingezette kostenbesparingen? – Hoe wil de SOJ omgaan met aanbieders die financiële compensatie ontvangen voor gemiste omzet, en op een later moment zorg declareren die na eerder uitstel alsnog is aangevraagd?	basis van generiek landelijk onderzoek. Er wordt niet gecompenseerd voor vergoeding van omzetderving aan zorgaanbieders omdat gemeenten al een vergoeding via de uitkering in het gemeentefonds krijgen voor het reguliere kostenniveau. De uitkering in het gemeentefonds is immers gebaseerd op het reguliere kostenniveau en niet op een lager kostenniveau vanwege uitgevallen zorg. De compensatie van omzetverlies voor aanbieders wordt daarom niet afzonderlijk vergoed door het Rijk. De inkomstenerving per maand voor de maanden maart tot en met juni wordt conform landelijke afspraken vastgesteld als gemiddelde gevalideerde omzet 2019 minus omzet in die maanden in 2020 welke eveneens gevalideerd wordt. Er kan dus betrouwbaar worden vastgesteld dat er sprake is van omzetderving. Hier zien wij nauw op toe. Binnen onze regio is nog geen boeggolf zichtbaar. Voor wat betreft de zorg aan jeugdigen kan geconstateerd worden dat deze voor het overgrote deel is voortgezet.
	5. IMPACT CORONA: OP GEZINNEN. De corona-crisis kan zowel positieve als negatieve invloed hebben gehad op gezinnen. De vraag naar zorg is in elk geval sinds maart fors gedaald, zo blijkt uit de bestuursrapportage. Graag vragen we onderzoek naar de lessen die we kunnen trekken uit de corona-crisis. Ten positieve: heeft de periode met minder hulpverleners gezinnen de gewenste rust gegeven? Is zorg op afstand een kostenefficiënte werkwijze gebleken? Hebben problemen zich opgelost zonder hulpverlening? Aan de andere kant: is er zorg gemeden, hebben gezinnen wel de juiste zorg gehad? En kunnen we een 'boeggolf' van uitgestelde zorg verwachten?	5. Tijdens de eerste Corona-golf heeft de SOJ tijdens het speciaal daarvoor ingestelde overleg regelmatig met de jeugdhulpaanbieders en Stichting Jeugdteams gesproken over de effecten van de Corona-crisis op de geboden hulp. In onze regio zijn de gevolgen binnen de jeugdhulp beperkt gebleven. Er zijn digitale hulpmiddelen ingezet naar tevredenheid van de cliënten. Slechts in enkele gevallen is zorg uitgesteld. In het komende jaar wordt onderzocht of er effecten op de langere termijn worden ervaren. In het cliëntervaringsonderzoek kan de impact op gezinnen worden meegenomen.
	Wij verzoeken u uw reactie op de punten 4 en 5 actief te delen met alle raden.	Deze nota van reactie wordt na behandeling in het Algemeen Bestuur toegestuurd aan de 10 gemeenten.